

Warszawa, 13 grudnia 2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

prof. dr hab. Andrzej Zoll

RPO-514385-X/05/TS

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pan
Ludwik Dorn

Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Uprzejmie informuję Pana Premiera, że w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich badana była skarga rodziców, którzy przez kilka lat nie byli powiadomieni o fakcie zmiany numerów PESEL ich dzieci. Posługując się wcześniej nadanymi numerami PESEL, skarżący napotkali na trudności w trakcie ubiegania się o wydanie paszportów dla dzieci oraz podczas starań o otrzymanie refundacji świadczeń medycznych z Narodowego Funduszu Zdrowia. Postępowanie wyjaśniające w tej sprawie wskazało na istnienie luki w przepisach prawa.

Z analizy przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. Nr 87, poz. 960) wynika, że wspomniana ustawa nie nakłada na organ właściwy w sprawie nadania numeru PESEL obowiązku informowania obywateli o nadaniu im lub zmianie tego numeru, za wyjątkiem sytuacji, gdy numer PESEL nadany jest na wniosek innych osób, niż wymienione w art. 31a ust. 3 powołanej ustawy. Zgodnie bowiem z art. 31c ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych, minister właściwy do spraw administracji publicznej powiadamia o nadaniu numeru PESEL jedynie organy, którym w myśl ustawy przysługuje uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem o nadanie tego numeru. W stosunku do obywateli polskich zameldowanych na pobyt stały lub czasowy, a także osób ubiegających się o wydanie dowodu osobistego, podmiotem uprawnionym do wystąpienia ze wspomnianym wnioskiem jest organ gminy. Przepisy prawa nie obligują jednak wójta, burmistrza lub prezydenta miasta do powiadomienia obywatela o nadaniu mu numeru

PESEL, co oznacza, że informacja o tym fakcie może nie zostać przekazana do osoby, którą numer ten ma identyfikować. Dotyczy to także sytuacji, gdy numer PESEL został zmieniony na wniosek organu gminy. W konsekwencji, obywatel nieświadomy tego, że został mu nadany numer PESEL, nie używa tego numeru w celu potwierdzenia swojej tożsamości lub też nie wiedząc, iż nastąpiła zmiana jego symbolu numerycznego, posługuje się dotychczasowym numerem PESEL, tak jak to miało miejsce w przypadku opisanym w skierowanej do Rzecznika skardze.

Przedstawiony powyżej problem wskazuje na konieczność dokonania zmiany ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych i wprowadzenia regulacji, które wyposażą obywatela w prawo do informacji o nadaniu mu lub zmianie numeru PESEL i jednoznacznie określą podmiot, na którym będzie spoczywał obowiązek udzielenia obywatelowi wspomnianej informacji. W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości podjęcia - w ramach posiadanych kompetencji - działań w celu zainicjowania stosowych prac legislacyjnych.

/-/